



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

24. An in aliquo casu ad tuendam vitam licitum sit Confessario uti scientia habita in confeßione; v. g. Sacerdos ex confeßione novit sibi necem paratam in sylva, vel vinum paratum ad ejus Missam esse ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

confessionis propter euitandum imminens periculum vitæ spiritualis, aut corporalis, sine tamen eius reuelatione. Arbitramur id licere ad vitandam mortem corporalem, dummodò id fiat sine graui damno aut periculo poenitentis. Si enim imminet graue damnum, aut periculum poenitentis, non est præceptum nimis durum non posse vti illa scientia, quandoquidem simile præceptum, & similis obligatio extenditur etiam ad secretum naturale, quod potest obligare etiam in ordine ad talem casum. Ergo non est præceptum inobseruabile à natura humana. At verò quando neque peccatum reuelatur, neque imminet poenitentis aliquid damnum confidabile, ex eo quod v. g. nolim bibere vinum, quod sciam esse venenatum, licet hinc complices coniciant mihi id innotuisse, etset præceptum nimis durum obligare Confessarium ad haerendum illud vinum; Et tamen confessio (vt diximus) debet etset instituta, vt in nullo casu sit ferè moraliter inobseruabilis in suis obligationibus vel Poenitentis, vel Confessario. Neque per hanc permissionem redditur ipsum præceptum confessionis difficile, & odiosum poenitentis; quamuis enim prohibitio extenderetur ad talem casum, adhuc ea est imbecillitas natura humana, vt poenitentes vix possent sibi à Confessariis polliceri obseruantiam talis prohibitionis, quare nihilominus arcerentur à confessione in tali casu, quam arceantur si non detur talis obligatio in Confessario. Quia authores vtriusque opinionis aequè fatebuntur in praxi, quod quando poenitens præuidet tantum sibi periculum imminere, si Sacerdos velit vti scientia ex confessione oriunda ad vitandum periculum suum, vt liceat ei non consulere vitæ ipsius Sacerdotis; excusatur ipse poenitens tunc à præcepto confessionis integræ, nec tenetur ad hoc peccatum explicandum, idque propter maximam probabilitatem, quod Confessarius sit vltimus eiusmodi cognitione. Hucvique Palaucinus; quibus adde Theulm in *Theolog. moral. tit. 9. numero 95.* & Doctores, quos citat & sequitur Leander de *Sacrament. tom. 1. tractat. 5. disput. 10. quæst. 68.* vbi sic ait: Optimè poterit Confessarius denegare poenitentis gladium suum depositum apud ipsum, si ex confessione sciat ipsum petere ad illum occidendum. * Præterea licite poterit percussorem, aut periculum mortis euitare, domi se continendo, aut non ingrediendo syluam, &c. tandem licite poterit ei, qui ex confessione cognouit non esse Sacerdotem, aut carere iurisdictione amplius non confiteri. Quia per huiusmodi actiones nullo modo reuelat Confessarius peccata in confessione audita, nec reddit illam odiosam. Quod si poenitentes ab illa, per hoc retraherentur, irrationabiliter certè, & iniuste hoc facerent. Ita ille, & nouissime Bulembaum in *Medulla Theol. mor. vbi infra.*

Sup hoc lege inf. §. Adit. & seq. huius R. f. & Reoluciones eorum annotationum.

* Sup. hoc in Ref. not. seq.

Super hoc supra in Ref. 16. §. Notandum ad medium, à vers. Licetbit tam.

2. Sed ego non recedo à sententia negatiua, quam olim docui, & quam me citato docet nouissime Pater Dicaillus de *Sacram. tom. 2. tract. 8. disput. 12. dub. 7. num. 159.* sic itaque asserit: Non negant aliqui ex iis, qui sequuntur nostram sententiam, potse Confessarium qui in confessione nouit sibi mortem ab aliquo parari, domi se continere, vel ab eo loco recedere, aut abstinere in quo nouit sibi necem paratam, imò & fugere etiam, occasione aliunde suscepta. Item negari petenti gladium suum apud ipsum Confessarium depositum, si mortem sibi ab eo inde intentari in confessione sciat, adhibita alia causa negandi, seu amphibologia, itavt poenitens nequeat merito iudicare sibi negari ob audita in confessione. Hoc autem intelligi debet in casu, quo tales actiones non sint signa peccati in con-

ti potius mori syluam ingrediendo, quam aut fuga, aut retrocessione confessionem iam factam suspensam aliquo modo reddere, exponendo periculo eum, qui indicauit sibi, quia fortè loci in eum irruent, aliàs nemo vnquam vellet in tali casu confiteri, & sic confessio efficeretur odiosa, nisi tamen posset honesto aliquo titulo rem totam ita cooperire, vt nulla inde confessionis reuelata possit oriri suspicio. Idem dicendum, etiam si huiusmodi Sacerdos in supradicto casu existens esset in peccato mortali, tunc enim deberet elicere actum contritionis, & sic ingredi syluam cum euidenti periculo mortis, per actum enim contritionis diuisque optime potest saluari. Ex quo patet non bene dixisse Scotum & alios posse Sacerdotem in isto casu retrocedere ab ingressu syluæ, vt sic se saluet à morte, quia huiusmodi retrocessio est actus per se indifferens. Quoniam licet retrocessio illa de se non sit manifestatiua sigilli, per accidens potest esse manifestatiua, scilicet ex circumstantiis, quia vt supponimus, loci cum animaduertent Sacerdotem audiuisse confessionem consocij, ex repentino discessu deinde Sacerdotis, poterunt facile suspicari detectum illi à confocio machinatum flagitium.

3. Secundo infertur, Sacerdotem, qui ex confessione sibi facta cognouit in vino, in quo facturus est Sacrum, esse immixtum venenum, nec potest aut omittere Sacrum, aut petere aliud vinum sine suspitione reuelare confessionis, teneri vinum sic mixtum sumere, & Deo se commendare. Et ratio est, quia reuelatio etiam indirecta confessionis est per se mala, & peccatum mortale: ergo in nullo casu est licita, quod est verissimum, etiam si esset periculum mortis spiritualis animæ, vt si in casu posito Sacerdos esset in malo statu, & non posset confiteri, tunc enim deberet prouidere sibi omni meliori modo, quo posset, de contritione, quæ cum Sacramento in voto sufficit ad æternam salutem. Ita Sotus in *4. dist. 18. quæst. 4. art. 5. Nauarr. in cap. Sacerdos, de poenit. dub. 6. num. 135. Suarez tom. 4. de poenitent. disput. 34. sect. 4. num. 7.* & plerique alij contra Scotum, Sylu. Henricquez & alios supra citatos.

RESOL. XXIV.

An in aliquo casu ad tuendam vitam licitum sit Confessario vti scientia habita in confessione; v. g. Sacerdos ex confessione nouit sibi necem paratam in sylua, vel vinum paratum ad eius Missam esse veneno infectum; &c. an in his casibus possit Missam omittere, & syluam non intrare?
Et an ad euitandam mortem Sacerdos, si quaritur ab aliquo, an talis persona peccata sua illi confessa fuerit, possit affirmare?
Et infertur primo Confessarium, qui poenitentem noluit absolueri propter eius indispositionem, si postea ab eodem poenitente calumniosè ob vindictam accusetur de falso crimine, non posse se defendere manifestando confessionem factam.
Secundo, quod dictum est de periculo vitæ corporalis, locum etiam habere potest de periculo vitæ spiritualis, vt neque propter illud vitandum in seipso possit Confessarius confessionem reuelare. Ex part. 1. tr. 8. & Misc. 8. Ref. 50.

§. 1. Affirmatiuè respondet Pater Sfortia Palaucinus olim in Collegio Romano Societatis Iesv Sacre Theologia emeritus professor, vir quidem doctus & eruditus in suis asserionibus Theologicis lib. 7. c. 35. num. 330. vbi sic ait: Disputant Scholastici, an Sacerdoti liceat vti conscientia Tom. I.

feffione noti, aliunde nocumentum poenitenti afferant, vt contra Gabrielem docent catholici Doctores, qui in hoc errant *distin. 21. quest. 1. art. 3. casu 4.* vt alibi notamus, docens ad fugiendum vitæ periculum posse reuelare confessionem. Vnde recte Diana cum Turriano quem refert, concludit, Sacerdotem, qui ex confessione nouit sibi necem paratam in sylua, teneri potius ingredi Syluam, quàm fuga exponere periculo eum qui in confessione illi id aperuit periculum. Legatur Diana *rr. 11. quinta parisi ref. 45.* Ego sanè cum Lugo *num. 110.* nego pro seruanda vita licere facere aliquid, ex quo alij coniciant peccatum, cuius notitia habita est in confessione, quod etiam docet Ricardus, Sotus, Nauarrus, Medina, quos refert, & sequitur Valquez *supra dub. 10. n. 4.* Ledelina, & alij, quos refert, & sequitur Suarius *disp. 33. sect. 7. num. 6.*

Quæ hic est
Ref. præterita
in §. 1. & 2.

Sup. hoc in
Ref. annot.
præterita §.
vlt. & supra
in §. 1. huius
Ref.

3. Addit Coninch ex Syluestro *supra quest. 2.* & Nugnus *in additionibus quest. 11. art. 1.* Bonacina *supra*, & alij contra Suarium *supra num. 7.* & contra Nauarrum, & Sotum quos referunt citati, eum, qui vinum ad Missam paratum nouit in confessione esse veneno infectum, posse Missam prætermittere; vt ut iure suo, nec inde pudor, aut confessio reddatur odiosa; debet tamen aliunde sumere occasionem dimittendæ Missæ: imò Coninch, & alij putant tunc teneri Missam omittere, tum vt mortem euadat; tum vt euitet irreuerentiam Sacramenti consecrando in vino venenato.

4. Addunt etiam aliqui Doctores teste Bonacina *supra*, posse tunc Missam omittere, sibi que fugiendo consulere, etiam si præuideat fore, vt poenitens à quo nouit venenum fuisse appositum, vel necem ab ipso sibi parari, occidatur, vel graue detrimentum accipiat ab aliis sociis ob manifestationem delicti.

5. Probabilius tamen videtur, & omnino verum oppositum; nam ex notitia confessionis sequeretur damnus poenitenti, & confessio fieri posset odiosa, vt docet idem Bonacina, & Diana *eadem resol. 46.* vbi cum aliis docet non posse omittere Sacrum. Quod si Sacerdos esset in statu peccati deberet sibi de contritione providere. Illud verò, quod dicitur de irreuerentia in consecrando in vino veneno infecto, non videtur tanti momenti, atque id quod fieret contra sigillum, Diana loco citato. Sed rem hanc luculentius, & plenius explicat, & probat Suarius *disp. 33. sect. 7. à n. 5. vsque ad 8.* omnino legendus. Hucusque Dicastillus; cui adde præter Doctores à me alibi citatos, Ioannem Præpositum *in 3. part. D. Trinia quest. 11. de sigillo confessionis dub. 7. num. 49.*

6. Sed magis difficultas est stando in opinione affirmatiua Patris Palavicini & aliorum, an confessorius possit in præfatis casibus Missam omittere; syluam non intrare, &c. ob manifestationem delicti. Et affirmatiue respondit Leander *vbi supr. de Sacram. tom. 5. tr. 5. disp. 10. quest. 69.* quia in dictis casibus confessorius vtitur iure suo, nec propter hoc aliquis posset à confessione rationabiliter retrahi: Sic aliqui Doctores apud Bonacinam, & Molfes. loco citato *num. 42.* addens; posse etiam Sacerdotem ad euitandam mortem, si quaeretur ab eo; an talis persona peccata sua, illi confessa fuerit, affirmare; quamuis persona illa occideretur, quamuis melius esset mortem sustinere. Ita ille, cui adde Coninch *de Sacram. disp. 9. dub. 4. num. 56* & Philippum Fabrum *in 4. sent. de poenit. distin. 19. quæst. unica cap. 4. num. 79.*

7. Sed ego prorsus puto hanc sententiam esse reiciendam, & illam impugnat Cardinalis Lugo *de*

Sacram. poen. disp. 23. sect. 5. n. 11. vbi impugnat Coninch, & post illum Dicastillus *vbi supr. num. 161.* Hermannus Busembaum *in Medulla Theol. mor. 1. 6. tr. 4. cap. 3. dub. 1. n. 3.*

8. Ex dictis inferitur, confessorium, qui poenitentem noluit absolueri propter eius dispositionem, si postea ab eodem poenitente calumniose ob vindictam accusetur de falso crimine, non posse se defendere manifestando confessionem factam; nam licet poenitens non sit dignus, cui secretum seruetur, sed potius liceret vim vi repellere: Sacramentum tamen dignum est, vt ob eius reuerentiam non violetur sigillum; sed aliis modis defensionis legitima procuretur.

9. Inferitur secundò, quod dictum est de periculo vitæ corporalis, locum etiam habere de periculo vitæ spiritualis, vt nec propter illud vitandum in seipso possit confessorius confessionem reuelare, vt notat Suarez *dicta sect. 7. n. 8.* sed licet ex confessione facta sibi preparari periculum spirituale graue, si aliter illud vitare non potest, debet sperare auxilium gratiæ diuinæ, & se Deo commendare, ac seruari omnino indemne sigillum.

RESOL. XXV.

An Confessorius possit sine fractione sigilli manifestare peccatum nonnondum paratum, v.g. propositum prouidendi Rempubliam, vel occidendi innocentes, &c? Ex part. 5. tract. 7. Ref. 25.

§. 1. Circa præsens dubium Alexand. de Ales. 4. part. quest. 19. num. 2. artic. 2. Adria. in 4. quest. vltim. de Confessione, Syluest. ver. Confessio 3. quest. 5. & Angelus ver. Confessio vltim. num. 7. docent tunc Confessorium non teneri (nisi quando delictum propositum est in poenitente, qui antea commisit re ipsa, & in effectu simile peccatum ei, quod est in proposito, & illud etiam confitetur), quia confessio dicti propositi peruerant non est sacramentalis, vt potest inepta absolutioni, quia nullus potest à proposito peccandi peruerante absolui. Adiderunt verò, nisi quando poenitens antea commisit in effectu simile peccatum, & illud etiam confitetur: quia tunc propositum illud ob connexionem cum eo peccato antea commissò, cuius etiam fit confessio, etiam clauditur sub sigillo confessionis, sicut peccatum ipsum in effectu commissum & confessum, quod est aptum absolutioni.

2. Sed ego respondeo distinguendo. Dico igitur, primò, quòd quando poenitens confitetur tale propositum, vel animo inducendi Confessorium ad simile peccatum, vel animo illudendi illum, vel irritandi confessionem, vel simpliciter narrandi tale propositum, vt historiam quandam, tunc certum esse non obligare sigillum, quia tunc neque adest confessio valida, neque aliquis animus efficiendi illam, sed tantum adest simplex enarratio.

3. Dico secundò, quòd si quis cum animo occidendi se, & cum aliqui detestatione sui peccati confiteatur prauum propositum præsens peccandi, Confessorius non potest peccatum futurum reuelare. Probat, quia peccatum futurum explicatur in Confessione veluti obiectum prauum voluntatis præsentis, ergo fieret contra secretum debitum Sacramento, si illud reuelatur. Tum etiam, quia cum per hoc sequatur infamia poenitenti, maximè reuerentur homines à confessione si hæc peccata futura reuelarentur, Et ita docet Ochagavia *de Sacram. tract. de sigillo, quest. 3. num. 3.* cui adde Bagundia *præc. 2. lib. 6. cap. 4. n. 26.* Suarez *tom. 4. disp. 3. sect. 1. num. 8.*